

NINGĦAQQDU. NINVLVU. NELEVAW.

Strategija Nazzjonali dwar
**il-Vjolenza Abbażi tal-Ġeneru
u l-Vjolenza Domestika**

2023 – 2028

GVVERN
TA' MALTA

MINISTERU GĦALL-INTERN, IS-SIGURTÀ,
IR-RIFORMI U L-UGWALJANZA

SEGRETARJAT PARLAMENTARI
GĦAR-RIFORMI U L-UGWALJANZA

**STOP
VIOLENCE**

Commission on Gender-based Violence
and Domestic Violence

**NINGĦAQDU.
NINVOLVU.
NELEVAW.**

Strategija Nazzjonali dwar
**il-Vjolenza Abbażi tal-Ġeneru
u l-Vjolenza Domestika**

2023 – 2028

Novembru 2023

**GVVERN
TA' MALTA**

MINISTERU GĦALL-INTERN, IS-SIGURTÀ,
IR-RIFORMI U L-UGWALJANZA
SEGRETARJAT PARLAMENTARI
GĦAR-RIFORMI U L-UGWALJANZA

WERREJ

Akronimi	4
Messaġġ mill- Ministru għall-Intern, is-Sigurtà, ir-Riformi u l-Ugwaljanza	6
Messaġġ mis- Segretarju Parlamentari għar-Riformi u l-Ugwaljanza	8
Messaġġ mill- Kummissarju dwar il-Vjolenza Abbażi tal-Ġeneru u l-Vjolenza Domestika	10
Introduzzjoni	12
Definizzjonijiet ta' Vjolenza Abbażi tal-Ġeneru u Vjolenza Domestika	14
Sommarju tal-Istrateġija Preċedenti	16
Żvilupp tat-Tielet Strateġija Nazzjonali dwar il-Vjolenza Abbażi tal-Ġeneru u l-Vjolenza Domestika (2023 – 2028)	18
Koordinazzjoni, Implimentazzjoni, Monitoraġġ u Evalwazzjoni tat-Tielet Strateġija Nazzjonali dwar il-Vjolenza Abbażi tal-Ġeneru u l-Vjolenza Domestika (2023 - 2028)	20
Il-Pjan ta' Azzjoni Nazzjonali mill-2023 sal-2028	22
1. Politiki integrati, miżuri legali u ġbir tad-data	24
2. Prevenzjoni	29
3. Protezzjoni u appoġġ	32
4. Prosekuzzjoni	35

AKRONIMI

AG	L-Uffiċċju tal-Avukat Ġenerali
CfC	Il-Kummissarju għat-Tfal
CGBVDV	Il-Kummissjoni dwar il-Vjolenza Abbażi tal-Ġeneru u l-Vjolenza Domestika
CRPD	Il-Kummissjoni għad-Drittijiet ta' Persuni b'Dizabilità
CSA	L-Aġenzija dwar is-Servizzi tal-Qrati
DoJ	Id-Dipartiment tal-Ġustizzja
DPP	Id-Dipartiment tal-Probation u l-Parole
DRLLE	Id-Direttorat għar-Riċerka, it-Tagħlim Tul il-Ħajja u l-Impjegabbiltà
DV	Vjolenza domestika
EIGE	L-Istitut Ewropew għall-Ugwaljanza bejn is-Sessi
FGM	Mutilazzjoni ġenitali femminili
FSWS	Il-Fondazzjoni għas-Servizzi ta' Ħarsien Soċjali
GBV	Vjolenza abbażi tal-ġeneru
GREVIO	Grupp ta' Esperti dwar l-Azzjoni kontra l-Vjolenza kontra n-Nisa u l-Vjolenza Domestika
HA	L-Awtorità tad-Djar
HRD	Id-Direttorat għad-Drittijiet tal-Bniedem

IMC	Il-Kumitat Inter-Ministerjali
LAM	L-Aġenzija tal-Għajnuna Legali
LGBTI+	Il-komunità lezbjana, gay, bisesswali, trans, intersess u queer
MARAM	Laqgħa ta' Evalwazzjoni ta' Valutazzjoni tar-Riskju f'Multi-Aġenziji
MEYR	Il-Ministeru għall-Edukazzjoni, l-Isport, iż-Żgħażaġġ, ir-Ricerka u l-Innovazzjoni
MFH	Il-Ministeru għas-Saħħa
MFJ	Il-Ministeru għall-Ġustizzja
MGOZ	Il-Ministeru għal Għawdex
MHSR	Il-Ministeru għall-Intern, is-Sigurtà, ir-Riformi u l-Ugwaljanza
MPF	Il-Korp tal-Pulizija
MSPC	Il-Ministeru għall-Politika Soċjali u d-Drittijiet tat-Tfal
NCPE	Il-Kummissjoni Nazzjonali għall-Promozzjoni tal-Ugwaljanza
NGO	Organizzazzjoni mhux governattiva
NSO	L-Uffiċċju Nazzjonali tal-Istatistika
PDPI	Id-Direttorat għall-Iżvilupp tal-Politika u Implimentazzjoni tal-Programmi
VSA	L-Aġenzija tal-Vittmi tal-Kriminalità

Messaġġ mill-
Ministru għall-Intern, is-Sigurtà,
ir-Riformi u l-Ugwaljanza

Byron Camilleri

Haġna drabi, il-frażi “Ningħaqdu, Ninvolvu, Nelevaw” tintuża sabiex nesprimu l-idea li ngħaqdu u ninvolvu lin-nies u nelevawhom sabiex jiksbu livelli ogħla ta’ kisbiet u benessri.

Din hija t-tielet strateġija nazzjonali mmirata lejn mitigazzjoni tal-vjolenza abbażi tal-ġeneru u l-vjolenza domestika. Strateġiji bħal dawn jinvolvu taħlita ta’ miżuri legali, servizzi li joffru support, kampanji ta’ għarfien għall-pubbliku, u koordinazzjoni fost diversi aġenziji governattivi u organizzazzjonijiet mhux governattivi li ġew involuti sabiex jagħtu l-kontribuzzjoni tagħhom.

Kwalunkwe strateġija dwar il-Vjolenza Abbażi tal-Ġeneru u l-Vjolenza Domestika għandha tirrifletti l-uġiġh, it-tbatija u l-ingustizzja li bosta jgħixu ta’ kuljum. Li nindirizzaw u niġġieldu problemi mifruxa bħal dawn hija r-responsabbiltà kollettiva tagħna.

Din il-pjaga mhijiex biss ta' reġjun wieħed jew ta' grupp demografiku wieħed. Kwistjonijiet globali ma jafux fruntieri, kulturi u sfondi soċjo-ekonomiċi. F'Malta, għandna nkomplu niżviluppaw u nirfinaw strateġija komprensiva sabiex nindirizzaw b'mod dirett dawn il-problemi.

Il-prevenzjoni hija l-funzjoni ewlenija. Irridu ngħallmu r-rispett, l-ugwaljanza u l-kunsens f'fażi bikrija tal-edukazzjoni komprensiva fl-iskejjel. Il-kampanji ta' għarfien jgħinu wkoll fl-isfida kontra l-isterjotipi negattivi filwaqt li jedukaw lill-pubbliku dwar il-vjolenza abbażi tal-ġeneru u l-vjolenza domestika. Irridu NINGĦAQDU u naħdmu sabiex neliminaw l-vjolenza kontra n-nisa.

Irridu NINVOLVU u ningaġġaw il-komunitajiet sabiex nindirizzaw il-vjolenza abbażi tal-ġeneru u l-vjolenza domestika b'ħidma ma' mexxejja, organizzazzjonijiet u individwi għall-bidla fin-normi soċjali. Il-vittmi jiltaqgħu ma' ostakli sinifikanti meta jfittxu l-għajjnuna u għalhekk, ser intejbu s-servizzi li joffru l-għajjnuna u l-proċeduri legali sabiex l-aggressuri jerfgħu r-responsabbiltà għal għemilhom.

Għandna nagħtu prijorià sabiex insaħħu lin-nisa billi niżguraw aċċess ugwali għall-edukazzjoni, għax-xogħol u rwoli ta' tmexxija. Dan ma jippromwovix biss id-diversità tal-ġeneru f'pożizzjonijiet fejn jittieħdu deċiżjonijiet iżda jservi wkoll sabiex titnaqqas il-vulnerabbiltà li persuna tesperjenza l-vjolenza domestika. Għandu jkollna miżuri konkreti sabiex niksbu dan il-għan u niżguraw li lehen in-nisa qed jasal f'kull livell tas-soċjetà.

Ir-raba' nett, neħtieġu qafas legali robust li mhux biss jikkriminalizza l-vjolenza abbażi tal-ġeneru u l-vjolenza domestika iżda li jinforza pieni stretti għal min iwettaq l-vjolenza. Barra minn hekk, għandna naħdmu sabiex nissimplifikaw il-proċess legali għall-vittmi u ntuhom is-sapport meħtieġ li jiffaċilita l-proċess tas-sistema ġudizzjarja.

Huwa kruċjali li NELEVAW l-għarfien permezz tal-edukazzjoni u l-kampanji ta' għarfien sabiex nibdlu l-attitudnijiet, l-imġiba u l-perċezzjonijiet relatati mal-vjolenza abbażi tal-ġeneru u l-vjolenza domestika u nhegġu lil min esperjenza l-vjolenza sabiex jittellem.

In-nisa għandu jkollhom aċċess ugwali għall-edukazzjoni, opportunitajiet ta' xogħol u rwoli ta' tmexxija. Billi nsaħħu lin-nisa b'mod ekonomiku, mhux biss inkun qed intuhom indipendenza finanzjarja iżda nkunu qed innaqsu ċ-ċans li jkunu vulnerabbli għall-vjolenza domestika. Għandna nistinkaw għal diversità tal-ġeneru f'rwoli fejn jittieħdu deċiżjonijiet sabiex niżguraw li lehen il-mara qed jinstema' fil-livelli kollha tas-soċjetà.

**NINGĦAQDU.
NINVOLVU.
NELEVAW.**

A portrait of Ms. Rebecca Buttigieg, a woman with red hair and glasses, wearing a white blazer. The background is a blurred green outdoor setting.

Messaġġ mis-
Segretarju Parlamentari
għar-Riformi u l-Ugwaljanza

Ms. Rebecca Buttigieg

Din it-tielet Strategija Nazzjonali dwar il-Vjolenza abbażi tal-Ġeneru u l-Vjolenza Domestika tkompli tibni fuq iż-żewġ strategiji ta' qabel u x-xogħol siewi li sar matul is-snin. .

Fit-tfassil ta' din l-istrategija, l-Kummissarju dwar il-Vjolenza abbażi tal-Ġeneru u l-Vjolenza Domestika analizzat l-azzjonijiet leġislattivi u amministrattivi li saru fl-aħħar snin u studjat id-diversi rakkomandazzjonijiet ta' diversi entitajiet biex hejjiet pjan ta' azzjoni li bih pajjiżna ser ikompli isaħħaħ l-implimentazzjoni tal-miżuri tal-Konvenzjoni ta' Istanbul.

NINGHAQDU. NINVOLVU. NELEVAW.

Aħna konxji li l-problema tal-vjolenza domestika hija kumplessa u mifruxa kemm f'Malta kif ukoll f'pajjiżi barranin. Din l-istrateġija hija ispirata mill-esperjenzi kemm ta' pajjiżna kif ukoll ta' pajjiżi oħrajn bit-tir li jinkisbu l-aħjar riżultati possibbli f'din il-pjaga soċjali li sfortunatament ma tieqaf qatt.

Din l-istrateġija flimkien mal-pjan ta' azzjoni huma roadmap għad-diversi entitajiet governattivi biex iwettqu proposti li jsaħħu l-impenn tagħna ilkoll biex niġġieldu l-ġerħa tal-vjolenza domestika u l-konsegwenzi tagħha billi fost oħrajn, flimkien ma NGO's fis-settur, inkunu ta' spalla għal vittmi.

Dan id-dokument ser iservi ta' għodda biex jitwettqu sensiela ta' azzjonijiet li għandhom jiġu implimentati bejn issa u l-2028. Din l-istrateġija tishaq fost oħrajn fuq miżuri ta' prevenzjoni, fosthom bl-introduzzjoni ta' mezzi teknoloġiċi biex jiġu evitati każijiet potenzjali li jwasslu għal vjolenza abbażi tal-ġeneru u l-vjolenza domestika.

Bħala leġislaturi, ser naraw li nkomplu insaħħu l-qafas leġislattiv kontra l-vjolenza domestika, iżda aktar minn hekk irridu naraw li jkun hemm ir-riżorsi finanzjarji u umani biex din l-istrateġija tiġi implimentata, waqt li nkomplu nsostnu l-kampanji ta' għarfien u edukazzjoni li huma daqstant ieħor kruċjali biex ngħelbu l-mostru tal-vjolenza abbażi tal-ġeneru u l-vjolenza domestika.

Messaġġ mill-
Kummissarju dwar il-Vjolenza
Abbaži tal-Ġeneru u l-Vjolenza Domestika

Ms. Samantha Pace Gasan

Il-fatt li jiena ngħatajt ir-rwol ta' Kummissarju dwar il-Vjolenza Abbaži tal-Ġeneru u l-Vjolenza Domestika huwa privileġġ kbir u nieħdu b'sens ta' responsabbiltà konsiderevoli. Dan ir-rwol jagħtini l-opportunità li naħdem lejn il-ġustizzja soċjali għall-vittmi u s-superstiti tal-vjolenza abbaži tal-ġeneru u l-abbuż domestiku.

Huwa b'unur u responsabbiltà kbira li se mmexxi l-Kummissjoni dwar il-Vjolenza abbaži tal-Ġeneru u l-Vjolenza Domestika fil-monitoraġġ tal-implimentazzjoni tat-Tielet Strategija Nazzjonali ta' Malta dwar il-Vjolenza abbaži tal-Ġeneru u l-Vjolenza Domestika (2023 – 2028). Kwalunkwe dokument ta' strategija għandu jkun dokument ħaj, u bħala Kummissarju nimpnija ruħi li naderixxi mal-Konvenzjoni ta' Istanbul u ma' din l-istrategija.

Din l-istrategija għandha l-għan li ssaħħaħ il-politiki u l-leġiżlazzjoni, kif ukoll li tikkontribwixxi għall-foqien ta' koalizzjonijiet bejn il-partijiet ikkonċernati sabiex tiġi evitata l-vjolenza u nkomplu nibnu fuq il-kwalità tas-servizzi kurrenti li qed jiġu pprovduti lill-vittmi. Dawk li jwettqu r-reati jew l-aggressuri potenzjali se jkomplu wkoll jingħataw l-opportunità għar-riabilitazzjoni, filwaqt li jissaħħu l-protezzjoni u l-prosekuzzjoni permezz ta' azzjonijiet li huma speċifikament immirati lejn kollaborazzjoni aħjar. Peress li hija l-ewwel strategija li tistabbilixxi tul ta' żmien ta' ħames mandati għall-implimentazzjoni, din l-istrategija tippermetti li naraw fejn nixtiequ nkunu bħala pajjiż fl-indirizzar ta' din l-isfida soċjetali u ekonomika.

L-edukazzjoni se tibqa' wieħed mill-pilastru prinċipali għall-Kummissjoni dwar il-Vjolenza abbażi tal-Ġeneru u l-Vjolenza Domestika. Qed jiġu introdotti bosta sforzi biex jiġu mmirati gruppi soċjali speċifiċi, filwaqt li l-intersezzjonalità tinsab fil-qalba tal-isforzi tal-Kummissjoni biex jiġu ssalvagwardjati d-drittijiet tal-vittmi minn gruppi differenti ta' minoranza. Bħala tim, aħna se nkunu qed naħdmu b'mod attiv għat-tiżi tal-istrategija ta' komunikazzjoni kurrenti tagħna biex nilhqu lil dawn il-gruppi, iżda wkoll biex nilhqu lill-pubbliku ġenerali u nżidu l-għarfien biex tintemm il-vjolenza abbażi tal-Ġeneru u l-vjolenza domestika.

Ġie adottat approċċ tal-vjolenza domestika bbażat fuq il-familja sħiħa. It-tfal li jaraw il-vjolenza huma vittmi wkoll u tkun ingustizzja lejn dawk it-tfal li jiġu affettwati b'mod indirett jekk niffokaw biss fuq il-vittma diretta u l-aggressur, anke jekk dawk it-tfal jikbru mingħajr ma jkunu konxji tat-traumi, u b'hekk irridu nindirizzaw il-ħsara potenzjali. Il-Kummissjoni se tkompli tagħti importanza primarja lil dan fid-diskussjonijiet tagħna bħala mod kif timmira l-ingustizzji iżda wkoll biex twaqqaf iċ-ċiklu ta' vjolenza fit-tul.

Il-partecipazzjoni u l-inklużjoni ta' organizzazzjonijiet mhux governattivi se jitjiebu wkoll matul il-ħames snin li ġejjin. Il-vuċi tagħhom, bħala rappreżentanti, kif ukoll l-istess u l-esperjenzi tal-vittmi, se jingħataw prijorità matul il-ħames snin li ġejjin biex jiġi żgurat li aħna, fl-appoġġ tagħna ta' persuni vulnerabbli bħal dawn, nibqgħu sensibbli u lesti li nagħmlu żvilupp pożittiv kontinwu. Dan se jiżgura li l-vittimizazzjoni mill-ġdid ta' dawn l-individwi u l-familji tiġi evitata minħabba li fl-aħħar mill-aħħar ir-rwol tagħna bħala Kummissjoni fis-soċjetà huwa li nipprevenu l-vjolenza.

Bħala partijiet ikkonċernati, aħna se NINGĦAQDU permezz tar-rizorsi tagħna, NIMPENJAW ruħna mal-pubbliku u NELEVAW l-istandards tagħna.

**NINGĦAQDU.
NINVOLVU.
NELEVAW.**

INTRODU

Il-Kummissjoni dwar il-Vjolenza Abbaži tal-Ġeneru u l-Vjolenza Domestika (CGBVDV) tippreżenta it-tielet u l-itwal strategija nazzjonali tagħha dwar il-vjolenza abbaži tal-ġeneru u l-vjolenza domestika. Din hija r-rizultat ta' riċerka ddokumentata u konsultazzjoni bejn l-aġenziji mal-partijiet ikkonċernati kollha li jissemmew hawn.

UZZJONI

B'hal dik li ppreċedietha, din hija mibnija fuq l-erba' pilastru tal-Konvenzjoni ta' Istanbul: politiki integrati, prevenzjoni, protezzjoni u appoġġ, u prosekuzzjoni. Permezz tal-pjan ta' azzjoni tagħha ta' ħames snin, din tfitteż li ssostni l-kisbiet taż-żeġwġ strateġiji nazzjonali preċedenti filwaqt li tintegra wkoll viżjoni aktar fit-tul fil-miżuri tagħha u l-eżiti mistennija. Permezz ta' din l-istrateġija, Malta tkompli tonora l-impenn tagħha li tikseb l-“istandards tad-deheb” tal-Konvenzjoni ta' Istanbul, biex tiġi evitata l-vjolenza u tingħata ġustizzja lil dawk kollha kkonċernati.

**NINGĦAQDU.
NINVOLVU.
NELEVAW.**

DEFINIZZ

TA' VJOLENZA ABBAŽI TAL-ĠENERU U VJOLENZA DOMESTIKA

L-Att dwar il-Vjolenza Abbaži tal-Ġeneru u l-Vjolenza Domestika
(il-Kapitolu 581) tal-Liġijiet ta' Malta jiddefinixxi:

Vjolenza abbaži tal-ġeneru

“Kull att jew ommissjoni diretta kontra persuna minħabba l-ġeneru tagħha li jirriżulta, jew li aktarx jirriżulta, fi ħsara jew tbatija fiżika, sesswali, psikoloġika jew ekonomika, inkluż theddid ta' tali atti, sfurzar jew ċaħda arbitrarju tal-libertà, kemm jekk issir fil-ħajja pubblika kif ukoll dik privata.”

**NINGĦAQDU.
NINVOLVU.
NELEVAW.**

QJONIJIET

Vjolenza domestika

“Kull att jew omissjoni li tinvolti l-użu ta’ vjolenza verbali, fiżika, sesswali, psikoloġika jew ekonomika li tirriżulta fi ħsara jew tbatija fiżika u, jew morali, inkluż it-theddid ta’ dak l-att jew omissjoni, sfurzar, jew iċ-ċaħda arbitrarja tal-libertà, li sseħħ fi ħdan familja jew unità domestika, kemm jekk l-awtur tar-reat jgħix jew kien jgħix fl-istess residenza mal-vittma jew le, u għandha tinkludi wkoll tfal li jkunu xhud ta’ vjolenza fi ħdan il-familja jew unità domestika.” (il-Kapitlu 581, il-Parti 1(2)).

SOMMA

tal-Istrategija Precedenti

It-tieni Strategija u Pjan ta' Azzjoni Nazzjonali ta' Malta dwar il-Vjolenza Abbaži tal-Ġeneru u l-Vjolenza Domestika (2021-2022) tnieda f'Ġunju 2021. F'konformità mal-Artikolu 10 tal-Konvenzjoni ta' Istanbul u l-Att dwar il-Vjolenza Abbaži tal-Ġeneru u l-Vjolenza Domestika (il-Kapitolu 581) tal-Liġijiet ta' Malta, is-CGBVDV ingħatat il-kompitu li tiżviluppa, tikkoordina, u timmonitorja l-implimentazzjoni ta' dan il-pjan ta' azzjoni ta' sentejn.

Matul l-2021 u l-2022, il-Kummissjoni ppresjediet laqgħat ta' kull xahar mal-Kumitat Inter-Ministerjali (IMC), magħmul minn rappreżentanti ta' livell għoli minn diversi ministeri, entitajiet, u aġenziji. L-iskop ta' dawn il-laqgħat kien li jipprovdu l-ispazju meħtieġ biex ir-rappreżentanti jaqsmu l-progress tagħhom dwar l-implimentazzjoni, jindikaw tħassib attwali u jzommu relazzjonijiet ta' networking ma' partijiet ikkonċernati oħrajn f'dan il-qasam.

RAPPORTI

Ġew mitluba wkoll aġġornamenti ddokumentati minn kull parti kkonċernata permezz ta' rapporti ta' progress trimestrali. Ġabra ta' dawn ir-rapporti rriżultat f'żewġ Rapportji Annwali dwar l-implimentazzjoni tal-Istrateġija Nazzjonali. Ir-riżultati finali huma miġbura fil-qosor fit-tabella ta' hawn taħt:

Lista ta' azzjonijiet mistennija	49
Għadd ta' azzjonijiet li ġew implimentati u/jew jinsabu għaddejnin.	38
Għadd ta' azzjonijiet li qegħdin jiġu implimentati.	5
Għadd ta' azzjonijiet li ġew posposti.	6

Bi tfejjja għall-għeluq tat-tieni Strateġija Nazzjonali, il-Kummissjoni kkoordinat laqgħat personali ma' kull punt fokali tal-IMC. Dawn il-laqgħat ippermettew lill-Kummissjoni u kull parti kkonċernata individwali biex jiddeterminaw b'mod kollaborattiv it-triq 'il quddiem dwar il-miżuri rispettivi, u li jidentifikaw il-punti b'saħħithom, il-prattiki tajbin u l-lok għal titjib li ħarġu matul l-implimentazzjoni.

ŻVILUP

tat-Tielet
Strategija Nazzjonali
dwar il-Vjolenza Abbaži
tal-Ġeneru u l-Vjolenza Domestika

(2023 – 2028)

Il-Kummissjoni bdiet ħidma preparatorja dwar l-abbozzar tat-tielet Strategġija u Pjan ta' Azzjoni Nazzjonali billi wettqet riċerka ddokumentata kemm fuq l-oqsma prijoritarji tal-UE kif ukoll daww nazzjonali fir-rigward ta' vjolenza abbażi tal-ġeneru u vjolenza domestika. Tqiesu wkoll ir-rakkomandazzjonijiet li tressqu mill-Grupp ta' Esperti dwar l-Azzjoni kontra l-Vjolenza kontra n-Nisa u l-Vjolenza Domestika (GREVIO) b'segwitu għaž-żjara ta' monitoraġġ f'pajjiżna fl-2020.

Saru laqgħat personali mal-membri tal-IMC biex jiġu diskussi miżuri ta' politika fil-merti rispettivi tagħhom, kif ukoll il-possibbiltà li jiġu inklużi l-inizjattivi addizzjonali tagħhom minħabba l-iskeda ta' żmien ta' ħames snin. Din l-istrateġija wasslet ukoll għall-inklużjoni ta' partijiet ikkonċernati nazzjonali oħrajn li l-ħidma tagħhom tista' tkun periferali għall-vjolenza abbażi tal-ġeneru u l-vjolenza domestika, iżda li, madankollu, is-servizzi tagħhom huma ta' importanza vitali għall-prevenzjoni, protezzjoni u appoġġ olistiċi. Il-proċess tal-konsultazzjoni kkonkluda bl-organizzazzjonijiet mhux governattivi (NGOs), biex dawn ikollhom l-opportunità jikkontribwixxu l-perspettiva, is-suggerimenti, u l-viżjoni fit-tul tagħhom għall-entitajiet rispettivi tagħhom, biex jiġi żgurat li dawn jiġu riflessi b'mod adegwat fl-ambitu ta' din l-istrateġija.

**NINGĦAQDU.
NINVOLVU.
NELEVAW.**

KOORDIN

IMPLIMENTAZZJONI, MONITORAĠĠ U EVALWAZZJONI

F'konformità mal-Artikolu 10 tal-Konvenzjoni ta' Istanbul u l-Att dwar il-Vjolenza Abbażi tal-Ġeneru u l-Vjolenza Domestika (il-Kapitolu 581) tal-Liġijiet ta' Malta, il-Kummissjoni dwar il-Vjolenza Abbażi tal-Ġeneru u l-Vjolenza Domestika se terġa' tiegħu rwol koordinattiv u evalwattiv matul din l-istrateġija ta' hames snin. Il-Kummissjoni se tkompli l-prattika tal-monitoraġġ tal-implimentazzjoni fl-IMC u ta' talbiet regolari għal rapporti ta' progress, li t-tnejn li huma rriżultaw li huma mezzi effettivi u effiċjenti biex jiġi żgurat sehem mill-partijiet ikkonċernati kollha.

**NINGĦAQDU.
NINVOLVU.
NELEVAW.**

VAZZJONI

Il-laqgħat ta' kull xahar tal-IMC se jkomplu jiġu ppresjeduti mis-CGBVDV u jinkludu rappreżentanti mill-Uffiċċju tal-Avukat Ġenerali (AG), l-Aġenzija għas-Servizzi tal-Qrati (CSA), id-Dipartiment tal-Ġustizzja (DoJ), id-Dipartiment tal-Probation u l-Parole (DPP), il-Fondazzjoni għas-Servizzi ta' Harsien Soċjali (FSWS), id-Direttorat għad-Drittijiet tal-Bniedem (HRD), l-Aġenzija tal-Għajnuna Legali (LAM), il-Ministeru għall-Edukazzjoni, l-Isport, iż-Żgħażaġh, ir-Riċerka u l-Innovazzjoni (MEYR), il-Ministeru għal Għawdex (MGOZ), il-Ministeru għas-Saħħa (MFH), il-Ministeru għall-Ġustizzja (MFJ), il-Korp tal-Pulizija ta' Malta (MPF), id-Direttorat għall-Iżvilupp tal-Politika u Implimentazzjoni tal-Programmi (PDPI) u l-L-Aġenzija tal-Vittmi tal-Kriminalità (VSA). Il-laqgħat tal-IMC se jinkludu wkoll s-sehem tal-NGOs fuq bażi trimestrali.

Kull sitt xhur, il-Kummissjoni se titlob laqgħat personali u feedback trimestrali ddokumentat minn kull parti kkonċernata dwar il-progress tal-miżuri rispettivi tagħhom. Il-Kummissjoni se tiġbor rapporti individwali biex toħloq Rapport Annwali dwar l-implimentazzjoni tal-Istrateġija. Dan ir-rapport se jiġi pprezentat lis-Segretarju Parlamentari dwar ir-Riformi u l-Ugwaljanza u lis-Segretarju Permanenti għall-Ministeru għall-Intern, is-Sigurtà, ir-Riformi u l-Ugwaljanza (MHSR) fl-ewwel trimestru tas-sena sussegwenti.

Il-Pjan ta' Azzjoni mhux bilfors jiddetta l-inizjattivi kollha tal-vjolenza abbażi tal-ġeneru u dawk relatati ma' vjolenza domestika li se jitwettqu fil-ħames snin li ġejjin. Jistgħu jkunu meħtieġa jew rakkomandati miżuri u inizjattivi addizzjonali oħrajn skont iċ-ċirkostanzi, l-awenimenti u l-evidenza ta' prattiki tajbin li jipprezentaw ruħhom.

IL-PJAN AZZJONI NAZZJON

MINN 2023 SAL-2028

TA'

JALI

NINGHAQDU.
NINVOLVU.
NELEVAW.

1.

Politiki integrati, mizuri legali u għbir tad-data

Mizuri	Azzjoni	Entitajiet Responsabbli	Skeda ta' Żmien
1.1 L-iżgurar li l-leġiżlazzjoni Maltija tissalvagwardja b'mod suffiċjenti lill-vittmi tal-vjolenza abbażi tal-ġeneru (GBV) u tal-vjolenza domestika (DV), u li tiġi implimentata b'mod effettiv.	a. Il-monitoraġġ u l-evalwazzjoni ta' riformi fil-qorti tal-familja, fil-qorti ċivili u fil-qorti kriminali, żviluppi ġuridiċi, u l-implimentazzjoni tal-liġi rilevanti.	CGBVDV, MPF, DoJ, MFJ, CSA	Kontinwa
	b. Il-monitoraġġ tal-progress tal-emendi legali fid-definizzjoni legali tal-familja u tal-unità domestika.	CGBVDV, DoJ, MFJ, MPF	Sena
	c. Konsultazzjoni mal-NGOs, l-utenti tas-servizzi, is-superstiti, il-professjonisti u l-entitajiet biex jiġu identifikati l-emendi legali meħtieġa.	CGBVDV	Kontinwa
	d. Analizi sistematika tad-deċiżjonijiet tal-qorti f'każijiet ta' vjolenza domestika biex jiġu enfasizzati x-xejriet fil-proċedimenti legali.	CGBVDV, MFJ, CSA	Sentejn
	e. Konsultazzjoni mal-ġudikatura biex tiġi segwita l-analizi tad-deċiżjonijiet tal-qorti.	CGBVDV	3 snin
	f. Il-kriminalizzazzjoni tal-att tal-ittestjar tal-verġinità biex din l-esperjenza trawmatika u vjolenti kontra n-nisa u l-bniet tiġi eradikata.	HRD	Sena
	g. Il-monitoraġġ tal-Att dwar il-Prevenzjoni tal-Vjolenza Domestika (l-Att Nru XVIII tal-2023) biex jiġi żgurat l-aċċess għall-informazzjoni dwar jekk is-sieħba potenzjali qatt instabux hatja ta' vjolenza domestika fil-passat.	CGBVDV	Kontinwa

Miżuri	Azzjoni	Entitajiet Responsabbli	Skeda ta' Żmien
	h. Bidu ta' diskussjonijiet biex l-awturi tal-vjolenza abbaži tal-ġeneru u tal-vjolenza domestika jitwaqqfu milli jaħdmu fi ħdan organizzazzjonijiet li jipprovdu servizzi lill-vittmi.	CGBVDV	4 snin
	i. Il-koordinazzjoni ta' diskussjonijiet biex jissaħħu l-inġunzjonijiet fir-rigward tas-superviżjoni matul arrangamenti ta' aċċess f'każijiet ta' vjolenza domestika.	CGBVDV, FSWS, MFJ, CSA	3 snin
	j. L-esplorazzjoni ta' prattiki tajbin ta' miżuri għall-protezzjoni tal-vittmi u tat-tfal fir-rigward ta' manteniment u aljenazzjoni mill-ġenituri, u jiġu kkoordinati diskussjonijiet ma' entitajiet u NGOs rilevanti.	CGBVDV	3 snin
	k. L-iżvilupp ta' strategija biex jiġi indirizzat it-traffikar tal-bnedmin, u biex jiġu indirizzati kwistjonijiet relatati ma' prostituzzjoni sfurzata u sfruttament għal skopijiet sesswali bħala reat.	HRD, FSWS	Sena
1.2 L-iżgurar li l-liġijiet u l-proċeduri amministrattivi ma jevitawx lill-vittmi migranti milli jitolqu minn relazzjonijiet vjolenti minħabba biża' ta' deportazzjoni, telf ta' status legali jew kustodja tat-tfal revokata.	a. L-aġġornament tal-kriterji eżistenti ta' residenza rigward l-istatus ta' residenza tal-vittmi ta' vjolenza domestika.	PDPI (MHSR), Identity Malta	3 snin
	b. It-twettiq ta' riċerka dwar il-prevalenza u l-ostakli li jiltaqgħu magħhom il-komunitajiet tal-migranti biex jinformaw l-iżvilupp tal-politika.	CGBVDV	Sentejn
	c. L-iżvilupp ta' programmi ta' taħriġ għall-professjonisti li jaħdmu mal-migranti dwar ir-rikonossiment tas-sinjali bikrin ta' abbuż u l-ostakli li jiltaqgħu magħhom il-migranti li huma vittmi tal-vjolenza domestika u tal-vjolenza abbaži tal-ġeneru.	CGBVDV, FSWS, AWAS	3 snin

Miżuri	Azzjoni	Entitajiet Responsabbli	Skeda ta' Żmien
1.3 It-tiŝni ta' approċċ koordinat u b'riżorsi tajbin bejn l-aġenziji biex jiżdied il-bini tal-kapaċitajiet fl-aġenziji sabiex il-vittmi tal-vjolenza abbażi tal-ġeneru u tal-vjolenza domestika jingħataw appoġġ immedjat, komprensiv u koordinat.	a. L-iżvilupp u t-tiŝni tal-linji gwida u l-memoranda ta' fehim fost il-fornituri tas-servizzi biex jissaħħu l-koordinazzjoni u l-kooperazzjoni bejn l-aġenziji, inkluż:		
	i. It-tiŝni tar-rwol tal-MARAM fil-kondiviżjoni tal-għarfien, esperti u l-esperjenza fit-trattament ta' każijiet ta' riskju għoli.	MSPC, FSWS, MPF, DPP, VSA, MEYR, MFH, CGBVDV	Kontinwa
	ii. L-indirizzar ta' sfidi sinifikanti li jiffaċċjaw il-vittmi f'Għawdex.	MGOZ, FSWS, MPF, VSA, GBVDV	3 snin
	iii. Pjan ta' kontinġenza għal emerġenzi nazzjonali futuri fid-dawl tal-esperjenzi tal-partijiet ikkonċernati nazzjonali tal-pandemija tal-Covid-19.	CGBVDV, FSWS, MEYR, MFH, MPF, VSA, DPP	5 snin
	iv. L-entitajiet għandhom jikkonsultaw mas-CGBVDV u mal-korpi tal-ugwaljanza biex tiġi żgurata l-implimentazzjoni ta' politiki bbażati fuq l-evidenza li jqisu l-komorbidity tal-vjolenza abbażi tal-ġeneru u tal-vjolenza domestika ma' problemi soċjali oħrajn (eż. l-abbuż tas-sustanzi u s-saħħa mentali) u d-diskriminazzjoni intersezzjonali.	CGBVDV (IMC)	Kontinwa
	v. L-iżgurar li l-implimentazzjoni tal-politiki u l-proċeduri operattivi standard jadottaw approċċ inklużiv u olistiku għall-vjolenza domestika u l-vjolenza abbażi tal-ġeneru	CGBVDV (IMC)	Kontinwa
	vi. Politiki mmirati dwar forom speċifiċi ta' vjolenza abbażi tal-ġeneru u vjolenza domestika, inkluż il-mutilazzjoni ġenitali femminili, iż-żwieġ sfurzati, il-vjolenza sesswali, il-fastidju sesswali u ċ-ċibervjolenza abbażi tal-ġeneru.	CGBVDV, MPF, MFH, MEYR, FSWS, VSA	5 snin
	b. It-tiŝni tal-koordinazzjoni tal-IMC għall-implimentazzjoni tal-Pjan ta' Azzjoni tal-vjolenza abbażi tal-ġeneru u tal-vjolenza domestika, u jiġi permess l-iskambju tal-aħjar prattiki fost il-professjonisti.	CGBVDV	Kontinwa

Miżuri	Azzjoni	Entitajiet Responsabbli	Skeda ta' Żmien
1.4 It-tishiĥ tal-kollaborazzjoni bejn l-aġenziji bejn il-partijiet ikkonċernati nazzjonali u l-NGOs biex jiġi żgurat appoġġ legali u psikosoċjali adegwat u f'waqtu għall-vittmi tal-vjolenza abbaži tal-ġeneru u tal-vjolenza domestika.	a. It-tkomplija tal-koordinazzjoni ta' laqgħat ta' kull xahar bejn il-partijiet ikkonċernati nazzjonali biex jiġu diskussi l-iżvilupp tal-politika u l-forniment ta' servizzi.	CGBVDV	Kontinwa
	b. It-tkomplija tal-koordinazzjoni ta' laqgħat trimestrali mal-NGOs u mal-IMC biex tiġi promossa kooperazzjoni u konsultazzjoni regolari mas-soċjetà civili biex tiġi żgurata l-partecipazzjoni tagħhom fit-tfassil tal-politiki, fil-bidliet leġiżlattivi u fil-programmi.	CGBVDV	Kontinwa
	c. L-organizzazzjoni ta' fora ta' kull xahar mal-NGOs biex tissaħħaħ ir-rappreżentanza tal-utenti tas-servizzi u tal-vittmi.	CGBVDV	Kontinwa
	d. Il-kollaborazzjoni mal-NGOs fl-għoti u l-attenzenza ta' taħriġ għall-professjonisti, u t-tfassil u l-implimentazzjoni ta' kampanji ta' għarfien, soġġetti għall-qasam ta' għarfien espert tagħhom.	CGBVDV	Kontinwa
	e. Il-ħolqien ta' spazju sikur fejn il-vittmi tal-vjolenza abbaži tal-ġeneru u tal-vjolenza domestika jistgħu jikkellmu dwar it-tħassib tagħhom biex jingħata kontribut lejn l-iżvilupp tal-politika u jissaħħaħ il-forniment tas-servizzi.	CGBVDV	Sentejn
	f. Il-monitoraġġ tal-progress tal-koordinazzjoni bejn il-Qorti tal-Familja u l-Qorti Kriminali.	CGBVDV, MFJ, CSA	5 snin
1.5 Il-monitoraġġ tal-iżvilupp ta' azzjoni koordinata dwar il-vjolenza abbaži tal-ġeneru u l-vjolenza domestika fil-livell tal-UE u dak internazzjonali.	a. Il-monitoraġġ tal-aderenza ma' standards legali, ta' politika u tal-forniment tas-servizzi minquxa f'oqfsa multinazzjonali dedikati, direttivi u strateġiji tal-UE, u l-Konvenzjoni ta' Istanbul.	CGBVDV	Kontinwa

Mizuri	Azzjoni	Entitajiet Responsabbli	Skeda ta' Zmien
	b. L-għoti ta' feedback dwar il-formazzjoni ta' politika dwar il-vjolenza abbażi tal-generu u l-vjolenza domestika lill-UE u lill-entitajiet internazzjonali kif mitlub.	CGBVDV, PDPI	Kontinwa
1.6 It-tkomplija tal-ħidma fuq il-ġbir sistematiku ta' data statistika fir-rigward tal-vjolenza abbażi tal-generu u l-vjolenza domestika.	a. It-tiŕih tal-linji gwida/protokols biex tingabar data diżaggregata fost il-fornituri tas-servizzi nazzjonali li jaħdmu fil-qasam tal-vjolenza abbażi tal-generu u l-vjolenza domestika.	CGBVDV (IMC), NSO	Kontinwa
	b. L-osservazzjoni ta' linji gwida tal-ġbir tad-data maħruġa mill-Istitut Ewropew għall-Ugwaljanza bejn is-Sessi (EIGE), il-Konvenzjoni ta' Istanbul u l-Kummissjoni Ewropea (Eurostat).	CGBVDV, NSO	Kontinwa
	c. Il-partecipazzjoni u l-kollaborazzjoni fi sħarriġ ibbażat fuq il-popolazzjoni mal-UE kollha, kif mitlub, u l-koordinazzjoni ma' entitajiet rilevanti għall-implimentazzjoni.	CGBVDV	Kontinwa
1.7 It-twettiq, l-appoġġ u l-użu tar-riċerka fuq il-forom kollha ta' vjolenza abbażi tal-generu u vjolenza domestika, inkluż riċerka dwar diskriminazzjoni intersezzjonali li twassal għal vjolenza fuq gruppi speċifiċi ta' vittmi bħal minoranzi etniċi, persuni b'diżabilità u l-komunità LGBTI+.	a. It-twettiq ta' studju ta' riċerka li jeżamina l-inċidenza ta' vjolenza abbażi tal-generu u vjolenza domestika kif jiġu esperjenzati minn individi li jappartjenu għal gruppi vulnerabbli speċifiċi.	CGBVDV	3 snin
	b. It-titjib tal-fehim ta' definizzjonijiet legali u forom ta' ċibervjolenza abbażi tal-generu u prattiki tajbin fuq livell tal-UE u dak internazzjonali li jservu biex jinformaw ir-riċerka futura u l-formazzjoni tal-politika.	CGBVDV	3 snin
	c. L-evalwazzjoni tal-leġizlazzjoni u l-politiki eżistenti fir-rigward tas-sejbiet ta' riċerka biex jiġi żgurat approċċ ibbażat fuq l-evidenza.	CGBVDV	Kontinwa

2.

Prevenzjoni

Miżuri	Azzjoni	Entitajiet Responsabbli	Skeda ta' Żmien
2.1 L-implimentazzjoni ta' kampanji ta' għarfien biex tiżdied is-sensibilizzazzjoni fost il-pubbliku ġenerali fuq il-forom kollha ta' vjolenza abbaži tal-ġeneru u l-vjolenza domestika, inkluż il-vjolenza online.	a. It-tweġġiq ta' kampanji ta' għarfien tematiċi u strateġiċi fuq bażi trimestrali għall-pubbliku ġenerali li jinkorporaw approċċ ta' spettatur attiv.	CGBVDV	Kontinwa
	b. L-iżvilupp ta' kampanji ta' għarfien mmirati li jindirizzaw komunitajiet speċifiċi fejn ikun hemm prevalenza akbar ta' vjolenza u abbuż.	CGBVDV	Kontinwa
	c. L-implimentazzjoni ta' kampanja ta' għarfien li tinkoraġġixxi lill-adulti, li fit-tfulija tagħhom ikunu ġew esposti għall-vjolenza u l-abbuż, biex ifittxu appoġġ psikosoċjali professjonali.	CGBVDV	Sentejn
	d. Il-valutazzjoni tal-impatt ta' kampanji ta' għarfien biex jissawru aħjar il-miżuri ta' politika u l-forniment ta' servizzi.	CGBVDV	Sena
	e. It-tixrid trimestrali ta' materjal ta' informazzjoni f'diversi lingwi għal fornituri tas-servizzi madwar Malta u Għawdex.	CGBVDV	Kontinwa

Miżuri	Azzjoni	Entitajiet Responsabbli	Skeda ta' żmien
2.2 L-edukazzjoni tas-subien u tal-bniet dwar l-ugwaljanza bejn il-ġeneri u l-appoġġ tal-iżvilupp ta' relazzjonijiet mhux vjolenti, fil-livelli kollha tal-edukazzjoni, adattati għall-kapaċità li tevolve tal-istudenti, f'konsultazzjoni mal-entitajiet nazzjonali tal-esperti dwar l-integrazzjoni tal-perspettiva tal-ġeneri u l-ugwaljanza tal-ġeneri.	a. It-tiżiħ tat-tagħlim dwar il-prevenzjoni tal-vjolenza matul il-perjodu li koppja toħroġ flimkien, l-ugwaljanza bejn il-ġeneri u l-element intersezzjonali tal-vjolenza, u l-assistenza lill-iskejjel u l-kulleġġi f'Malta u Ċhawdex biex jagħtu lezzjonijiet effettivi u aġġornati, b'konsultazzjoni mal-entitajiet esperti nazzjonali dwar l-integrazzjoni tal-perspettiva tal-ġeneri u l-ugwaljanza bejn il-ġeneri.	CGBVDV, MEYR, NCPE	3 snin
2.3 L-għarfien mal-ġenituri u l-indoktraturji dwar il-vjolenza domestika u l-vjolenza abbażi tal-ġeneru.	a. Il-komunikazzjoni mal-ġenituri permezz tas-sistema tal-edukazzjoni billi jingħataw sessjonijiet ta' informazzjoni u t-tixrid ta' materjal promozzjonali li jimmira wkoll il-ġenituri/l-indoktraturji li t-tfal tagħhom huma aktar suxxettibbli għall-assenteiżmu.	CGBVDV, MEYR	Kontinwa
2.4 L-għoti ta' programmi ta' taħriġ intern dwar il-vjolenza abbażi tal-ġeneru u l-vjolenza domestika lill-professjonisti kollha li jaħdmu fil-qasam u professjonisti li mhux bilfors ikunu involuti direttament fil-qasam iżda li għandhom il-potenzjal li jiltaqgħu ma' vittmi tal-vjolenza abbażi tal-ġeneru u l-vjolenza domestika.	a. It-twettiq ta' analiżi annwali tal-ħtiġijiet tat-taħriġ permezz tal-IMC għall-implimentazzjoni tal-istrateġija tal-vjolenza abbażi tal-ġeneru u l-vjolenza domestika, u f'konsultazzjoniet mal-NGOs.	CGBVDV	Kontinwa
	b. L-evalwazzjoni u t-titjib tal-forniment ta' taħriġ bejn l-aġenziji biex jissaħħu l-koordinazzjoni u l-kooperazzjoni fil-forniment tas-servizzi.	CGBVDV	Kontinwa
	c. It-twettiq ta' evalwazzjoni biex jiġi walutat titjib fl-għarfien u l-approċċ mal-professjonisti li pparteċipaw fit-taħriġ f'bosta aġenziji.	CGBVDV	3 snin

Miżuri	Azzjoni	Entitajiet Responsabbli	Skeda ta' Żmien
	d. L-iżvilupp u l-forniment ta' taħriġ speċjalizzat li jimmira professjonisti speċifiċi, li jindirizza temi speċifiċi (eż. il-komorbidity tal-vjolenza abbaži tal-generu u l-vjolenza domestika ma' kwistjonijiet soċjali oħrajn).	CGBVDV	Kontinwa
	e. L-iżvilupp, il-forniment u l-monitoraġġ ta' taħriġ inizjali u waqt is-servizz.	CGBVDV, MPF, FSWS, MEYR, MFH, MFJ	3 snin
2.5 It-tisħiħ ta' programmi ta' trattament għall-awturi tar-reati u l-inkorporazzjoni tagħhom fis-sistema tal-gustizzja kriminali bħala forma ta' prevenzjoni sekondarja u għodda biex titnaqqas ir-reċidività.	a. L-għoti ta' opportunitajiet ta' taħriġ lill-ġudikatura u lill-avukati dwar l-importanza u r-rwol preventiv ta' programmi tal-awturi tar-reati.	CGBVDV, MFJ, FSWS	Sentejn
	b. Il-valutazzjoni u t-tisħiħ tal-effikaċja tal-programmi tal-awturi tar-reati.	CGBVDV, FSWS	3 snin
2.6 L-involviment tal-media u tas-settur privat fl-indirizzar ta' sterjotipi marbuta mal-generu, l-aċċettazzjoni prevalenti tal-vjolenza abbaži tal-generu u l-vjolenza domestika u n-normi kulturali diskriminatorji.	a. It-tisħiħ tal-kollaborazzjoni mal-media u mas-settur privat permezz ta' parteċipazzjoni attiva u ż-żamma ta' relazzjonijiet pubbliċi tajbin.	CGBVDV	Kontinwa
	b. Ir-reviżjoni tal-linji gwida ta' rapportar għall-ġurnalisti meta jirrapportaw każijiet ta' vjolenza abbaži tal-generu u vjolenza domestika..	CGBVDV	3 snin
	c. L-inkoraġġiment tal-użu sistematiku tal-linji gwida ta' rapportar għall-ġurnalisti meta jirrapportaw każijiet ta' vjolenza abbaži tal-generu u vjolenza domestika. permezz ta' taħriġ kontinwu.	CGBVDV	5 snin
	d. Ir-ratifika tal-Konvenzjoni tal-ILO dwar il-Vjolenza u l-Fastidju biex jiġu implimentati miżuri li jindirizzaw u jimmitigaw l-impatt tal-vjolenza fuq il-post tax-xogħol.	NCPE	Kontinwa

3.

Protezzjoni u appoġġ

Miżuri	Azzjoni	Entitajiet Responsabbli	Skeda ta' Żmien
3.1 L-iżgurar li l-vittmi jirċievu informazzjoni adegwata u f'waqtha dwar servizzi ta' appoġġ u miżuri legali disponibbli.	a. L-għoti ta' materjal ta' informazzjoni aġġornata u aċċessibbli, inkluż verżjonijiet faċli biex jinqraw, dwar id-drittijiet tal-vittmi u s-servizzi ta' aċċess, kemm online kif ukoll fuq kopja stampata, u l-iżgurar li dan ikun disponibbli fost diversi aġenziji u b'diversi lingwi.	CGBVDV, VSA, MEYR, MPF, MFH, DPP, FSWS, NCPE, CRPD	Kontinwa
3.2 L-evalwazzjoni tal-prattiki legali attwali u sa liema punt dawn huma effettivi fil-protezzjoni tal-vittmi u t-tfal tagħhom.	a. L-istudju tal-possibbiltà ta' pjan ta' azzjoni u l-iżvilupp tiegħu għall-implimentazzjoni eventwali ta' sistema ċentralizzata li tirreġistra l-kundizzjonijiet tal-bail, l-ordnijiet ta' protezzjoni, l-ordnijiet ta' trażżin u l-ordnijiet ta' protezzjoni temporanja meta dawn jinħarġu mill-qrati u s-sistema ssir aċċessibbli faċilment għall-pulizija u l-qrati biex jiġi żgurat li l-ksur jiġi rreġistrat u jiġu imposti sanzjonijiet fl-iqsar żmien possibbli.	CSA, MPF	5 snin
	b. Il-monitoraġġ tal-ksur tal-kundizzjonijiet tal-bail (f'każijiet ta' vjolenza domestika), ordnijiet ta' protezzjoni, ordnijiet ta' trażżin u ordnijiet ta' protezzjoni temporanja biex jissalvagwardjaw aktar lill-vittmi permezz tal-introduzzjoni tas-sorveljanza elettronika u l-buttuni tal-paniku.	MPF, DPP	5 snin
	c. L-iżgurar li l-uffiċjali ta' prosekuzzjoni jitolbu lill-qrati joħroġu kundizzjonijiet ta' bail (f'każijiet ta' vjolenza domestika), ordnijiet ta' protezzjoni, ordnijiet ta' trażżin u ordnijiet ta' protezzjoni temporanja, fid-dawl tal-valutazzjoni tar-riskju u evidenza oħra.	MPF	3 snin

Miżuri	Azzjoni	Entitajiet Responsabbli	Skeda ta' Żmien
	d. L-għoti ta' opportunitajiet ta' taħriġ lill-pulizija, lill-avukati u lill-ġudikatura dwar l-rwol tal-valutazzjonijiet tar-riskju, l-ordnijiet ta' protezzjoni, l-ordnijiet ta' trażzin u l-ordnijiet ta' protezzjoni temporanja fil-waqfien taċ-ċiklu ta' vjolenza f'każijiet ta' vjolenza domestika.	CGBVDV, MFJ, MPF	Sentejn
	e. L-għoti ta' opportunitajiet ta' taħriġ lill-membri tal-infurzar tal-liġi (il-pulizija u l-avukat ġenerali) u lill-ġudikatura dwar il-prosekuzzjoni tal-vjolenza psikoloġika, is-segwiment ta' persuna bil-moħbi, il-vjolenza sesswali u l-vjolenza ekonomika abbaži tal-qafas leġiżlattiv nazzjonali.	CGBVDV, MFJ, MPF, AG	3 snin
3.3 Il-garanzija tad-drittijiet u l-interessi tal-vittmi, inkluż li jiġu indirizzati gruppi speċifiċi (eż. LGBTIQ+, persuni b'diżabilità, popolazzjonijiet migranti, eċċ.).	a. Il-konsultazzjoni ma' korpi tal-ugwaljanza nazzjonali u entitajiet rispettivi oħrajn biex jiġi żgurat li l-informazzjoni u s-servizzi jkunu mgħammra b'mod suffiċjenti għall-vittmi bi bżonnijiet differenti permezz ta' awditi ta' aċċessibbiltà, il-bini tal-kapaċitajiet u l-iżvilupp tal-politika.	VSA, MPF, CSA, LAM, FSWS, CGBVDV, NCPE, CRPD, Cfc	Kontinwa
	b. L-identifikazzjoni ta' ostakli għat-tagħlim tul il-ħajja u l-opportunitajiet u s-servizzi tal-impjieg, u ż-żieda ta' għarfien dwarhom fost il-vittmi tal-vjolenza abbaži tal-ġeneru u l-vjolenza domestika.	Jobsplus, MEYR (DRLLE).	Kontinwa
	c. L-identifikazzjoni ta' ostakli għall-aċċess għall-benefiċċji soċjali u s-servizzi tal-akkomodazzjoni għall-vittmi tal-vjolenza abbaži tal-ġeneru u tal-vjolenza domestika.	HA, MSPC, CGBVDV	3 snin
	d. L-iżvilupp ta' pjan strateġiku biex jiġu indirizzati l-ostakli enfasizzati għall-vittmi tal-vjolenza abbaži tal-ġeneru u tal-vjolenza domestika rigward aċċess għal servizzi tal-akkomodazzjoni.	HA, CGBVDV	5 snin

Mizuri	Azzjoni	Entitajiet Responsabbli	Skeda ta' żmien
3.4 L-iżgurar li t-tfal li jkunu xhieda ta' kull forma ta' vjolenza jingħataw l-appoġġ meħtieġ u li d-drittijiet tagħhom jiġu mħarsa.	a. It-tiżiħ tal-għoti ta' servizzi psikosoċjali u ta' konsulenza adatti għall-età, inkluż appoġġ psikosoċjali għal adulti li fi tfulithom ġew esposti għall-vjolenza.	CGBVDV, FSWS, MEYR	Sentejn
	b. L-aġġornament ta' proċeduri relatati mal-kunsens tal-ġenituri biex jiġi żgurat li t-tfal ikollhom opportunitajiet indaqs għar-rikreazzjoni, l-attivitajiet edukattivi u s-servizzi mediċi f'każijiet ta' vjolenza domestika.	CGBVDV, MEYR, MFJ	Sentejn
	c. L-identifikazzjoni ta' kull ostaklu addizzjonali għall-inklużjoni tat-tfal f'sitwazzjonijiet ta' vjolenza abbażi tal-ġeneru u vjolenza domestika.	CGBVDV, CfC, MEYR	5 snin
3.5 It-tiżiħ tas-servizzi speċjalizzati għall-vittmi tal-vjolenza abbażi tal-ġeneru lil hinn mill-vjolenza domestika f'Malta u f'Għawdex.	a. L-iżvilupp ta' protokoll b'saħħithom għall-immaniġġjar ta' każijiet ta' vjolenza sesswali u stupru, inklużi strutturi ta' riferiment, biex tiġi żgurata l-koordinazzjoni f'waqtha u effiċjenti bejn il-professionisti kollha.	MFH, MPF, FSWS	3 snin
	b. Iż-żieda fil-kapaċità ta' xelters ta' emerġenza tal-ewwel stadju għall-vittmi tal-vjolenza abbażi tal-ġeneru u tal-vjolenza domestika, partikolarment billi jinfethu xelters ġodda li jilqgħu gruppi fil-mira differenti, inkluż vittmi, jew it-tfal minorenni tagħhom, b'abbuż tas-sustanzi, vittmi rgjel u persuni fi hdan il-komunità LGBTIQ+, filwaqt li jiġi żgurat li dawn ikunu aċċessibbli għal kulhadd.	FSWS	5 snin
3.6 L-għoti ta' appoġġ psikoloġiku aħjar għal professjonisti li jaħdmu direttament mal-vittmi u l-awturi tar-reati tal-vjolenza abbażi tal-ġeneru u tal-vjolenza domestika.	a. Il-koordinazzjoni ta' diskussjonijiet ma' partijiet ikkonċernati rilevanti dwar il-forniment ta' appoġġ psikoloġiku u superviżjoni obbligatorja.	CGBVDV (IMC)	Sentejn

4.

Prosekuzzjoni

Miżuri	Azzjoni	Entitajiet Responsabbli	Skeda ta' Żmien
4.1 Il-Pulizija tiġi mgħammra bl-għarfien u s-setgħat biex twieġeb fil-pront u b'mod xieraq għall-forom kollha ta' vjolenza abbaži tal-ġeneru u vjolenza domestika.	a. It-tisħiħ tal-protokolli bejn id-dipartimenti u t-tisħiħ tal-linji gwida bejn it-Taqsima tal-Vjolenza Domestika u l-Vjolenza Abbaži tal-Ġeneru u taqsimiet oħrajn fi ħdan l-MPF u protokolli bejn l-aġenziji biex jittejjeb l-appoġġ għall-vittmi tal-vjolenza abbaži tal-ġeneru u tal-vjolenza domestika u l-prosekuzzjoni tal-vjolenza abbaži tal-ġeneru u tal-vjolenza domestika, inkluż iċ-ċibervjolenza abbaži tal-ġeneru.	MPF	Kontinwa
	b. L-iżgurar li l-evidenza tingabar permezz ta' investigazzjonijiet fuq il-post minn uffiċjali tal-infurzar tal-ligi meta jaslu rapporti ta' vjolenza abbaži tal-ġeneru u ta' vjolenza domestika.	MPF	Kontinwa
4.2 It-tnaqqis tar-riskju ta' vittimizzazzjoni sekondarja ta' vittmi ta' vjolenza abbaži tal-ġeneru u vjolenza domestika, u l-protezzjoni tad-drittijiet u l-interessi tal-vittmi.	a. Il-ġbir ta' data fuq bażi regolari u t-twettiq ta' riċerka, inkluż minn perpersettiva tal-vittma, dwar l-effettività tal-miżuri fis-seħħ biex tiġi evitata r-ripetizzjoni tal-vittimizzazzjoni permezz tas-sistema tal-ġustizzja.	CGBVDV, MPF, VSA, LAM	Kontinwa
	b. It-tkomplija tal-iżgurar li l-assessuri tar-riskju, il-pulizija u l-qrati jimplimentaw il-miżuri meħtieġa biex jitnaqqsu r-riskju ta' vittimizzazzjoni sekondarja matul il-proċedimenti ġudizzjarji.	CSA, VSA, MPF	Kontinwa
	c. L-eżaminazzjoni u t-tnaqqis tal-ostakli għar-rapportar li jiltaqgħu magħhom il-vittmi f'Chawdex.	MGOZ, MPF	Sentejn

Miżuri	Azzjoni	Entitajiet Responsabbli	Skeda ta' Żmien
	<p>d. Ir-rilokazzjoni tat-Taqsima tal-Vjolenza Domestika u l-Vjolenza Abbażi tal-Ġeneru mill-Kwartieri Ġenerali tal-Pulizija għal ċentri dedikati madwar Malta u Għawdex li jkunu mgħammra bir-riżorsi u l-professionisti meħtieġa, li jippromwovi approċċ ta' punt uniku ta' servizz.</p>	MPF, FSWS, CGBVDV (IMC)	Sentejn
	<p>e. L-iżvilupp ta' lista ta' interpreti, esperti u intervistaturi biex jassistu lill-pulizija u lill-qrati.</p>	MFJ, CSA, DOJ, MPF	Sentejn
4.3 Il-vittmi jingħataw aċċess adegwat u f'waqtu għall-konsulenza legali.	<p>a. Ir-reklutaġġ u t-taħriġ ta' avukati li huma speċifikament assenjati biex jipprovdu konsulenza legali lill-vittmi.</p>	LAM	Kontinwa
4.4 L-iżgurar tal-prosekuzzjoni effettiva tal-forom kollha ta' vjolenza abbażi tal-ġeneru u ta' vjolenza domestika, inkluż il-vjolenza psikoloġika u ekonomika, kif stipulat mil-liġi nazzjonali.	<p>a. Il-promozzjoni tal-użu ta' valutazzjonijiet tar-riksju bħala forma ta' evidenza fil-qorti.</p>	AG, MPF, FSWS	Kontinwa
	<p>b. L-aġġornament tal-metodoloġija tal-valutazzjoni tar-riskju minn DASH għal approċċ modern ibbażat fuq l-evidenza, li jista' jintuża mill-qrati (il-qrati tal-familja u l-kriminali).</p>	FSWS, MSPC, CGBVDV	3 snin
	<p>c. L-esplorazzjoni tal-possibbiltà li jiġi stabbilit qafas leġiżlattiv li jippermetti li l-evidenza medika titneħħa mill-vittmi tal-vjolenza sesswali, jekk ikunu jixtiequ dan, kull meta jfittxu assistenza medika, irrispettivament jekk ikunux ressqu rapport lill-pulizija.</p>	CGBVDV, MFH	5 snin